

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒
กลมายาของกิเลสที่แทรกมา

นักบวชเราและคือนักปฏิบัติด้วย พึงทำความรู้สึกตัวอยู่ด้วยธรรมด้วยวินัย โดยทางสติและทางปัญญาและพิจารณาอยู่โดยสม่ำเสมอ ว่าทางที่พระพุทธเจ้าและพระสาวกอรหันต์ท่านดำเนินจนกระทั่งถึงความพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง เป็นความอัศจรรย์ในจิตดวงที่หลุดพ้นจากทุกข์นั้นด้วย เป็นความอัศจรรย์ของจิตที่เป็นธรรมล้วน ๆ นั้นด้วย ว่าท่านดำเนินอย่างไรหลักการดำเนินของท่านท่านดำเนินอย่างไร ให้ยึดหลักนั้นมาไว้เป็นหัวใจของเรา ทะนุถนอมไว้ด้วยชีวิตจิตใจ มีสติปัญญาคอยรับทราบและพิจารณากลับกรองสิ่งที่จะเป็นภัยต่อจิตใจ ในอริยาบถทั้งสี่ ให้อยู่ด้วยสติความรับทราบรักษาอย่างใกล้ชิดจิตใจ ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ในสิ่งที่เป็นธรรมและเป็นโทษอยู่โดยสม่ำเสมอ นี้ชื่อว่าผู้ดำเนินตามแนวทางของพระพุทธเจ้าและพระสาวกอรหันต์ท่านที่ดำเนินมาแล้วจนถึงความพ้นทุกข์

หลักธรรมท่านก็ประกาศไว้แล้วว่าสวาขาตาธรรม ตรัสไว้ชอบทุกแง่ทุกมุมไม่มีสิ่งที่น่าต้องติ ตั้งแต่พื้น ๆ แห่งธรรมจนกระทั่งถึงที่สุดหลุดพ้นจากทุกข์โดยประการทั้งปวง ด้วยธรรมเหล่านั้นที่ตรัสไว้เรียบร้อยแล้ว หลักวินัยได้แก่สองฝากทางที่เป็นรั้วขอบเอาไว้ไม่ให้ป็นรั้วคือพระวินัยน้อยใหญ่ ไม่ว่าจะป็นสิกขาบทเล็กน้อยหรือสิกขาบทใหญ่โตคอขาดบาดตาย ให้พึงเห็นว่าเป็นรั้วกันความผิดไว้อย่างหนาแน่น อย่าฝ่าฝืนอย่าล่วงเกิน ให้ดำเนินตามหลักธรรมหลักวินัยที่ทรงแสดงไว้แล้วอย่างใด แม้จิตใจจะยังไม่เป็นไปในธรรมทั้งหลายมีสมาธิธรรมเป็นต้นก็ตาม แต่ใจของผู้มีธรรมมีวินัยที่รักษาไว้อย่างเข้มงวดกวดขันย่อมมีความอบอุ่นภายในตน ไม่มีความระแคะระคายระแวงแคลงใจว่าศีลของตนไม่บริสุทธิ์ การบำเพ็ญจิตตภาวนาก็เป็นไปได้ง่ายกว่าผู้ที่มีศีลไม่บริสุทธิ์ด้วยความระแคะระคายของตน แม้จะไม่มีเจตนาแต่เป็นความพลั้งเผลอได้ผิดพลาดในศีลนั้นก็ตาม ย่อมจะสร้างความกังวลประหนึ่งว่าตัดขวางตัดหนามไว้กั้นทางของตนโดยไม่อาจสงสัย เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นจึงต้องถือหลักธรรมหลักวินัยเป็นชีวิตจิตใจ ผากเป็นผากตายไว้กับพระธรรมและพระวินัยนั้นตลอดไป

การแสดงทางออกจากทุกข์ ไม่มีใครที่จะฉลาดแหลมคมเกินพระพุทธเจ้า ความเมตตาสงสารโลกก็หาประมาณไม่ได้ ไม่มีความสงสารใดที่จะเกินพระพุทธเจ้า

ที่ทรงสงสารสัตว์โลกมาก เมตตาคือความรักในสัตว์ทั้งหลายมาก อยากให้ได้รับความสุขและพ้นจากทุกข์โดยทั่วหน้ากันก็ไม่มีใครเกินพระพุทธเจ้า เพราะฉะนั้นพระโอวาทที่ทรงแนะนำสั่งสอนทุกแง่ทุกมุมตั้งแต่พื้น ๆ แห่งธรรมจนกระทั่งถึงที่สุดวิมุตติแห่งธรรม จึงเป็นไปด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์เต็มเม็ดเต็มหน่วยตลอดสาย ไม่มีที่ว่างเว้นว่าพระเมตตาได้ขาดวรรคขาดตอน และเจตนาของพระองค์ที่หวังรื้อขนสัตว์นั้นได้ขาดวรรคขาดตอนไป ทรงมีต่อสัตว์โลกอยู่โดยสม่ำเสมออย่างนี้

พระธรรมที่นำมาสั่งสอนสัตว์โลก มีภิกษุบริษัทผู้ประพฤติปฏิบัติตามศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นต้น ก็ไม่มีความรู้ในสถานที่ใดโลกใดทวีปใดที่เป็นความรู้ซึ่งผู้ปฏิบัติตามแล้วได้รับความร่มเย็นเป็นสุขเป็นภาคพื้น และได้รับความพ้นทุกข์โดยลำดับลำดับา จนกระทั่งพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง ไม่มีใครเหมือน โอวาทใดก็ไม่เหมือนพระโอวาทของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนสัตว์โลกนี้เลย ประมวลลงแล้วก็คือพระองค์ทรงรู้ทรงเห็นทุกสิ่งทุกอย่างในบรรดาธรรมทั้งหลาย ที่นำมาสั่งสอนโลกมีภิกษุบริษัทเป็นต้น การสั่งสอนภิกษุบริษัทจึงเน้นหนักลงในธรรมที่มีพลังต่อสิ่งที่เป็นข้าศึกคือกิเลสเป็นอย่างมาก ถ้าพูดถึงเรื่องความเพียรก็เพียรอย่างถึงใจ ท่านว่าวิริยะผู้ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ต้องเพียรอย่างถึงใจ ความอุตสาหะพยายามความคิดความอ่าน สติปัญญาศรัทธาความเพียรทุกแง่ทุกมุม ทรงสอนทุ่มกันลงอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การสั่งสอนธรรมของพระพุทธเจ้าแก่ภิกษุบริษัทเป็นอย่างนั้นเรื่อยมา ผิดกับการสั่งสอนทั่ว ๆ ไปอยู่มาก

ที่นี้ผู้ปฏิบัติของเรา ที่เป็นภาชนะสำหรับรับรองพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่แสดงออกด้วยความเมตตาสงสารเต็มพระทัยนั้น เป็นภาชนะประเภทใดหรือเป็นภาชนะที่เลื่อนลอยไกลอยู่ตลอดเวลา ถ้าเป็นหม้อก็คว่ำเอาทางปากลงเอาทางก้นขึ้น เอน้ำมหาสมุทรทะเลมาเทลงไปก็ไม่มีน้ำหยดใดตกค้างอยู่ในก้นหม้อนั้นเลย เพราะเป็นก้นหม้อที่คว่ำอยู่ ไม่ใช่ปากหม้อที่หงายไว้แล้วเพื่อรับน้ำส่วนมากผู้ปฏิบัติของเรามักเป็นเช่นนั้น คือเป็นความไกลไกลโดยที่เจ้าตัวก็ไม่ทราบว่าได้ไกลไกลออกนอกกลุ่มนอกทางแห่งธรรมไป จึงขนตั้งแต่กองทุกข์เข้ามาสู่จิตใจทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ มีแต่ทางไหลเข้ามาแห่งกิเลสทั้งหลาย เพื่อก่อความทุกข์บีบคั้นภายในจิตใจของเราไม่ขาดวรรคขาดตอน เพราะเหตุแห่งธรรมทั้งหลายที่ว่า ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา อ่อนกำลังหรือไม่มีภายในจิตใจนั่นเอง จึงเปิดช่องเปิดโอกาสให้สิ่งที่เป็นข้าศึกไหลเข้ามาตามช่องทางของมันได้โดยสะดวก ไม่มีสิ่งคัดค้านต้านทานกันบ้างเลย เพราะธรรมเครื่องคัดค้านต้าน

ทาน ๑) มีน้อย ๒) ไม่มี มีน้อยก็ไม่พอ จึงต้องได้พยายามทุกแง่ทุกมุมเพื่อให้มีมาก
ทันกับเหตุการณ์

ตะกี้นี้ได้กล่าวถึงธรรมของพระพุทธเจ้า ที่แสดงต่อสัตว์ทั้งหลายมีภิกษุบริษัท
เป็นต้น มีแต่ธรรมที่เด็ด ๆ เผ็ด ๆ ร้อน ๆ ธรรมที่ทันกาลทันสมัยทันกลมายาของ
กิเลสทุกแง่ทุกมุม เพราะพระองค์ทรงได้ดำเนินมาแล้ว ถ้าวรรณก็ได้รับมาแล้ว ต่อสู้มา
แล้ว ขึ้นเวทีมาแล้ว ได้ชัยชนะ กิเลสบรรลี่ยลงจากเวทีมาแล้ว ไม่ใช่เพียงแต่กิเลสแพ้
พระธรรมเท่านั้น ยังบรรลี่ยลงไปไม่มีอะไรเหลือบนเวทีคือพระจิตของพระพุทธเจ้า
นั้นเลย การดำเนินพระองค์ก็ทรงดำเนินมาแล้วโดยถูกต้องหาที่ดำเนินดีเตียนในแง่
ใดไม่ได้ จึงได้นำธรรมอันเป็นฝ่ายเหตุนี้มาแนะนำสั่งสอน ด้วยความเมตตาสงสาร
สัตว์ทั้งหลายมีภิกษุบริษัทเป็นต้น พร้อมทั้งผลที่ทรงได้รับอย่างไร ตั้งแต่พื้น ๆ ดังที่
วันท่านตรัสรู้ที่แรก ทรงได้รู้ธรรมเป็นพื้น ๆ ท่านก็ทรงแสดงเอาไว้ จนกระทั่งวิมุตติ
หลุดพ้นที่เรียกว่าตรัสรู้ ในวันคืนเดือน ๖ เพ็ญ นั้นคือผลของท่านที่ทรงได้รับ ก็
แสดงไว้หมดทุกแง่ทุกมุมแก่ผู้ปฏิบัติทั้งหลาย

ฉะนั้นขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาศึกษาอบรม ให้ศึกษาอบรมด้วยความตั้งอกตั้ง
ใจจริง ๆ ด้วยความฝ่าฝืนสิ่งที่เคยเป็นภัยต่อจิตใจของเราอย่างแท้จริง อย่าสักแต่ว่า
มา อย่าสักแต่ว่าฟัง สักแต่ว่าอยู่ ไปแล้วเหลว ๆ ไหล ๆ หาสาระอะไรไม่ได้นี้มี
จำนวนมากต่อมาก เพราะฉะนั้นจึงทำให้เซ็ดหลาบสำหรับผู้แสดง แม้อย่างตนเองไม่
ได้มีความรู้ละเอียดลอออันใดก็ตาม ก็ยังอดความที่จะให้หนักใจไม่ได้ เพราะผู้ที่มา
ศึกษาไม่ตั้งอกตั้งใจตามเจตนาของเราที่แนะนำพร่ำสอนเรื่อยมา ตั้งแต่วันเริ่มแรก
ได้เกี่ยวข้องกับหมู่กับเพื่อน เป็นอย่างไรเหตุผลที่ได้ดำเนินมา เหตุคือการดำเนิน-
ดำเนินมาอย่างไรก็ได้นำมาแสดงให้หมู่เพื่อนฟังจนหมดเปลือก ไม่มีอะไรเหลืออยู่
ภายในจิตใจเลย แม้ว่าผลหากจะปรากฏมากน้อยเพียงไรก็แน่ใจว่า ได้นำมาแสดง
แล้วโดยไม่มีสิ่งใดเหลือเช่นเดียวกัน

และธรรมที่กล่าวมาเหล่านี้เราแน่ใจ ถ้าเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์ก็เต็มร้อย
เปอร์เซ็นต์ จะเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ก็เต็มเปอร์เซ็นต์นั้น ๆ ไม่มีบกพร่องเลย ได้นำมา
แสดงและเป็นความเชื่อในปฏิปทาเครื่องดำเนินมาทั้งหมดว่าดำเนินมาอย่างไร ถูก
หรือผิดก็เป็นที่แน่ใจแล้ว ผลที่ปรากฏอย่างไรบ้างก็ได้นำมาแสดงแก่เพื่อนฝูงฟัง
ด้วยความเมตตาสงสาร ไม่ใช่เพื่อโอ้อวด เพราะสิ่งเหล่านั้นมีอยู่เต็มโลกเต็ม
สงสาร ใครก็อยากโอ้อวด โง่แสนโง่ก็อยากให้เขาชมว่าตนฉลาด ชั่วแสนชั่วก็
อยากให้เขาชมว่าดีเป็นต้น เรื่องของโลกเป็นอย่างนั้น แต่เรื่องของธรรมพูดตามหลัก

ความจริงที่มีที่เป็น ไม่มีคำว่าโอ้อวดเข้าเคลือบแฝงเลย และยังรู้จักการพูดในแง่
หน้าเบา การเก็บการรักษา การจับจ่ายการแสดงมากนักน้อยเพียงไรท่านก็รู้จัก
ประมาณของท่าน นี่ละธรรมที่เป็นผล

ที่กล่าวมาเหล่านี้ก็แน่ใจว่าได้แนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อนจนหมดเปลือกแล้ว ผล
เป็นอย่างไรจึงทำให้หนักอกหนักใจอยู่เสมอ ไม่ว่าจะแต่คนใหม่ที่มายังไม่ได้เรื่องได้
ราว แม้แต่คนเก่าที่อยู่ด้วยกันแล้วก็ไม่พินให้เป็นข้อหนักใจในแง่ต่าง ๆ ได้เช่นเดียว
กัน จึงนำคิดมากสำหรับท่านผู้มาศึกษาอบรมทั้งหลายดังที่เป็นมาและเป็นอยู่เวลานี้
เกรงจะเหลวไหลไปเรื่อย ๆ

เพราะการแก้กิเลสเป็นของที่แก้ได้ยาก เพราะกิเลสเป็นตัวยุ่งยาก เป็นตัว
เหนียวแน่นมั่นคงที่สุด ไม่มีสิ่งใดจะเหนียวแน่นมั่นคงและฉลาดแหลมคมยิ่งกว่า
กิเลสที่ครอบงำอยู่บนหัวใจสัตว์หัวใจท่านหัวใจเรา การแก้จึงต้องได้ทุ่มลงอย่างเต็มที่
เต็มฐานเต็มเม็ดเต็มหน่วยเต็มกำลังความสามารถ แม้พระธรรมของพระพุทธเจ้าที่
ได้ทรงแสดงแก่สัตว์โลก ก็ได้มาด้วยความยากลำบากก่อนจะได้ตรัสรู้ก็เคยผ่าน
ความยากลำบากจนถึงความสลบไสลมาแล้ว หากไม่พินก็ต้องตายไม่ได้มาแสดง
ธรรมแก่โลกเลย นี่เฉพาะเรื่องของธรรมก็ต้องชวนขยายถึงขนาดนั้น จึงได้มา การรบ
กันกับกิเลสจนได้ชัยชนะเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาไม่ใช่ได้มาด้วยการล้างมือเปิบ สัก
แต่ว่าประพฤติปฏิบัติแล้วก็บรรลุเอา ๆ อย่างนั้น ท่านทรงทำแทบล้มแทบตาย

เป็นยังงั้ธรรมที่ทรงชวนขยายมาแทบล้มแทบตาย กว่าจะได้มาเป็นอาวุธที่
ทันสมัย ประหัตประหารกิเลสให้หลุดลอยออกไปจากพระทัย ถึงกับได้นำอุบายวิธี
การนั้น ๆ มาสั่งสอนสัตว์โลก นักหรือไม้นักเราทั้งหลายก็ได้อ่านแล้วในตำรับ
ตำราและเคยได้ยินได้ฟังมาแล้วจากครูจากอาจารย์เป็นอย่างไร เป็นของเบาไหม
ธรรมะที่ได้มาและวิธีการต่อสู้กับกิเลสของท่าน ไม่มีประโยชน์ใดที่จะเบา ๆ ง่าย ๆ
ออมมือออมความพากความเพียร ออมสติปัญญาศรัทธาทุกด้านทุกทาง ขึ้นชื่อว่าขึ้น
ต่อกรกับกิเลสแล้วไม่มีสิ่งใดจะออมไว้เลยบรรดาธรรมเครื่องต่อสู้ มีมากนักน้อยเพียง
ไรก็ทุ่มกันลงนั่น ถ้ากิเลสไม่เป็นของยากไม่เป็นของเหนียวแน่นมั่นคงถึงขนาดนั้น
จำเป็นอะไรจะต้องไปทุ่มลง ๆ ฟังซิ ตีฆ้องตัวหนึ่งก็ต้องทุ่มลงจนหมดกำลังอย่างนั้น
ใครจะไปทำได้อะไร

นี่กิเลสไม่ใช่ขงตัวหนึ่ง มีความหนาแน่นมั่นคงขนาดไหน ถ้าพูดถึงเรื่องความ
ฉลาดก็เคยครองโลกมาตั้งแต่กับไหนดั้งแต่กับไหนดั้งแล้วในจิตแต่ละดวง ๆ ให้ฟังดูจิตของ
เรานี้เป็นสำคัญ ปิดไว้ไม่อยู่ ขอให้ดำเนินตามแนวทางของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอน

นี้เกิด เริ่มตั้งแต่สมาธิคือความสงบเย็นใจ ด้วยความเอาจริงเอาจังของเรา เราจะปรากฏให้เห็นสมาธิขึ้นมาที่ใจ ความสงบใจนั้นคือความหดตัวของจิตเข้าสู่จุดรวมเป็นอันเดียว เป็นความรู้ที่เด่นชัดอยู่ในจุดหนึ่งภายในหัวอกของเรานี้เอง เมื่อสร้างความสงบให้มากขึ้น ๆ ความสงบนั้นย่อมสามารถสร้างฐานแห่งความมั่นคงของตนขึ้นมา ในระยะเดียวกัน ๆ จนกลายเป็นความมั่นคงของใจขึ้นมา แล้วเราก็จะเริ่มทราบเรื่องจิตกับเรื่องโลกเรื่องธาตุเรื่องชั้นธาตุเข้าไปโดยลำดับ ตลอดถึงเรื่องภพเรื่องชาติ

ยังมีสมาธิแน่นหนามั่นคง และสว่างกระจ่างแจ้งอยู่ภายในจิตของตนในภูมิสมาธินี้ ก็ยิ่งจะชัดขึ้นไปโดยลำดับในระหว่างชั้นธาตุกับจิตที่อยู่ด้วยกัน จิตเป็นอย่างหนึ่งชั้นหนึ่งเป็นอย่างหนึ่ง ไม่ต้องมีใครบอกก็รู้ เพราะอยู่เป็นเอกเทศแห่งความรู้อันนั้นที่เรียกว่าจิต อากาโรเหล่านี้ก็เป็นอาการอันหนึ่ง ๆ ถ้าไม่แยบจากความรู้ที่ออกมา ก็ไม่รับทราบกันว่าอาการนั้น ๆ เป็นอย่างไร เพียงเท่านั้นเราก็พอทราบได้ ยิ่งใช้ปัญญาพิจารณาพิจารณาถึงที่เคยอธิบายให้ฟังแล้วก็ยิ่งจะทราบได้โดยละเอียด การแยกแยะสกลกายนี้เป็นของสำคัญ เพราะเป็นงานที่ใหญ่โตมาก สัตว์โลกทั้งหลายติดธรรมชาตินี้ จึงต้องนำงานอันนี้มาสอนก่อนอื่นก่อนสิ่งใด

ตั้งพระพุทธเจ้าท่านสอนพระที่อุปสมบทใหม่บวชใหม่ ตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ไม่มีงานใดที่จะสอนก่อนงานนี้เลย คืองานพิจารณาคลีคลายขุดค้นลงในสกลกายที่ใหญ่ยิ่งกว่าภูเขาทั้งลูกนี้ ให้แตกกระจัดกระจายออกไป จากความเป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นหญิงเป็นชาย เป็นเขาเป็นเรา เป็นของน่ารักน่าชังใจให้กระจายออกไปจากความเป็นเหล่านี้ จนกระทั่งกลายเป็นความจริงขึ้นมาแต่ละชั้นละส่วน เรายิ่งจะเห็นได้ชัดจากการแยกธาตุแยกชั้นนี้

จิตมีความละเอียดลออเพียงไร เรื่องธาตุเรื่องชั้นนี้จะถูกพิจารณาได้ละเอียดลงไปโดยลำดับ จนกระทั่งพอตัวของจิต เมื่อความพอตัวของจิตได้เต็มที่แล้วจากงานชั้นสำคัญ ๆ งานใหญ่โตยิ่งกว่าภูเขาทั้งลูกนี้ แตกกระจัดกระจายออกไป จากความเป็นสัตว์ เป็นบุคคล เป็นหญิงเป็นชายแล้ว กลายเป็นหลักธรรมชาติแห่งความจริงขึ้นมา ถ้าว่าธาตุก็สักแต่ว่าธาตุ ถ้าว่าชั้นก็สักแต่ว่าชั้น ต่างอันต่างสักแต่ว่า จิตก็หดตัวเข้าไปสู่ความเป็นตัวของตัว

เพียงเท่านั้นเราก็ทราบได้ชัดตามกำลังแห่งปัญญาของเราในขั้นนี้ ว่าชั้นกับจิตเป็นอันหนึ่งต่างหากจากกัน แล้วจิตนี้ยังมีความสืบทอดต่อเนื่องอยู่กับสิ่งใดบ้าง นั่นแลคือเชื้อแห่งภพแห่งชาติ เป็นทางแห่งภพแห่งชาติที่จะก้าวเดินออกไปสู่ภพสู่ชาติ โดยไม่ต้องสงสัย เพราะฉะนั้นท่านจึงให้พิจารณาเครื่องสืบทอดเหล่านั้นอย่างละเอียด

ล่อ ก็เพื่อตัดภพตัดชาติตัดสายทางเดินของจิตที่จะออกสู่ภพสู่ชาติด้วยความชำนาญ โดยกิเลสมีวิชาเป็นต้นชักจูงไป ให้ได้หดได้ย่นเข้ามาโดยลำดับลำดับ ท่านจึงต้องได้ใช้ปัญญาอย่างละเอียดล่อ

ถ้าจะพูดเรื่องหนักก็หนักที่สุด เกี่ยวกับปัญญาที่พิจารณาในส่วนร่างกายนี้เป็นปัญญาที่พิจารณาเหมือนกับน้ำที่ไหลโจนลงมาจากภูเขาสูงลงสู่พื้นดินที่ต่ำ ๆ นั้นแล น้ำจะเสียงดังมาก ปัญญาชั้นพิจารณาสกลกายเป็นปัญญาที่ผาดโผนโลดเต้นเป็นปัญญาที่ผาดโผนโจนทะยานมาก ถ้าเป็นมาก็เป็นม้าแข่งประเภทที่หนึ่งนั้นแล ปัญญาชั้นนี้รุนแรงมาก เหตุที่จะเป็นปัญญาที่รุนแรงก็เพราะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญญาที่จะให้รุนแรงอย่างนั้น มันพอเหมาะพอดีสมกันกับปัญญาประเภทนี้จะออกทำงาน จึงต้องเป็นเช่นนั้น ไม่มีใครบังคับไม่มีใครบอกเจ้าของก็รู้เจ้าของเอง

เมื่อปัญญาชั้นนี้กับร่างกายส่วนหยาบนี้ทำหน้าที่ต่อกัน จนเป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจนแล้วก็ปล่อยวางกันลงได้ตามเป็นจริง นี่ท่านเรียกว่าปล่อยวางกาย ด้วยความอึดพอแล้วจากความรู้แจ้งเห็นชัด ปัญญาชั้นนี้จะค่อยแปรสภาพตัวเองเข้าสู่ความละเอียดเป็นลำดับและแหลมคมเข้าไปเรื่อย ๆ ก้าวเข้าสู่การพิจารณาเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ และค่อยกลายเป็นปัญญาที่เหมือนกับน้ำซับน้ำซึม ไหลรินอยู่ทั้งหน้าแล้งหน้าฝน ไม่เป็นเหมือนปัญญาที่ไหลโจนลงจากภูเขาดังแต่ก่อนที่พิจารณาในร่างกายนั้นเลย

ขั้นนี้เราจะทราบแง่ทราบแขนง ทราบความกระดิกพลิกแพลงของจิตที่จะออกสู่อารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งในขณะเดียวกันก็เท่ากับจะออกสู่ภพสู่ชาติ เพราะความยึดความถือ ความรักความชังในอารมณ์ต่าง ๆ นั้นแล สติปัญญานี้จะตามต้อนให้รู้ไป โดยลำดับลำดับ พอรู้สิ่งใดแล้วสิ่งนั้นจะขาดออกไป รู้สิ่งใดแล้วสิ่งนี้จะขาดออกไป นี่คือการค้นภพค้นชาติ ดูพฤติกรรมภายในจิตใจของเราผู้ปฏิบัตินี้แล ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า เพราะอุบายวิธีการต่าง ๆ พระองค์ได้ตรัสไว้แล้วด้วยความชอบธรรมไม่มีอะไรผิด ให้นำมาพิจารณาเถิดจะรู้จะเห็นดังที่กล่าวมานี้โดยไม่ต้องสงสัย

อาการของจิตส่วนหยาบที่ยังมีก็ยึดส่วนหยาบ เช่นอย่างยึดส่วนรูปส่วนกาย เมื่อพิจารณาจบแล้วก็ขาดจากความยึดถือในรูปในกาย ยังเหลืออยู่ในส่วนที่เป็นนามธรรม ได้แก่ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สติปัญญาในส่วนที่เหมาะสมกับอาการเหล่านี้ก็ทำงานต่อกันด้วยความพินิจพิจารณา เป็นเรื่องของปัญญาชั้นกลางชั้นละเอียดเข้าไปโดยลำดับ แล้วจิตไม่มีที่เกาะไม่มีที่ยึดไม่มีที่พิจารณา เพราะอึดตัว

แล้วพอแล้วในอาการเหล่านี้ จิตยิ่งจะหดตัวเข้าไปสู่จุดรวมจากกระแสความรู้ทั้งหลาย จนกลายเป็นความรู้เด่นดวงอยู่เฉพาะจิตเท่านั้น

การพิจารณาเพื่อคุณภาพชาติของตนเอง อย่าไปดูต้นไม้ภูเขา อย่าไปดูดินฟ้าอากาศ ภาพไหนชาติใดก็ตาม จะประมวลเข้ามาสู่ภาพคือจิตดวงปัจจุบันที่บรรจุเชื้อแห่งภพไว้แล้วและไม่ไปที่ไหน ที่นี้เมื่อจิตพอในอาการทั้งหลายเหล่านี้แล้ว ก็ถืออาการเหล่านี้เพียงเป็นหินลับปัญญาให้คมกล้าต่อการพิจารณาจุดอันสำคัญ ได้แก่จิตอวิชชาเท่านั้น แต่ต้องอาศัยอาการเหล่านี้มีสังขารและสัญญาเป็นสำคัญ ที่จะต้องชักต้องข้อมต้องฝึกต้องฝน หรือว่าต้องตบต้องต่อยกกันอยู่ตลอดเวลา เหมือนกับการฝึกซ้อมมวยนั้นแล

ฝึกซ้อมเข้าไปเท่าไรสิ่งเหล่านี้ยังเป็นความละเอียดเข้าไป ๆ ก็ยิ่งได้รู้ชัดเห็นชัดว่า ไม่ใช่อันหนึ่งอันเดียวกันกับจิต เวทนาถึงจะมีก็ละเอียดอยู่ภายในจิต สัญญา ความจำได้หมายรู้ เกิดแล้วก็ดับ ๆ ตีเกิดแล้วก็ดับ ชั่วเกิดแล้วก็ดับ หมายอะไรมีแต่ความเกิดความดับเป็นประจำ ๆ ของตัวอยู่ด้วยปัญญาอันชอบธรรมและรวดเร็ว จนกระทั่งเข้าสู่จิต หน้าที่เกาะที่ยึดไม่ได้ เพราะอิมตัวแล้วรู้อเอง ที่นี้ก็จะเข้าสู่จุดที่ยังไม่อิมตัวคือจุดแห่งภพแห่งชาติได้แก่จิตอวิชชา จิตจะเข้าพิจารณาพิจารณาในสิ่งนี้ เช่นเดียวกับพิจารณาสภาวะธรรมทั้งหลายไม่หยุดหย่อนผ่อนกำลังเลย

สรุปเอาเลยว่า สุดท้ายปัญญาชั้นละเอียดแหลมคมที่ได้สั่งสมตัวมาตั้งแต่เริ่มแรกของปัญญาก้าวเดิน จนกระทั่งถึงปัจจุบันจิตที่ควรแก่การทำลายภพชาติของตัวเอง ก็เด่นชัดขึ้น ๆ รวดเร็วขึ้น รู้ทันกลมายาแห่งอาการของอวิชชาที่แสดงออกทุกแง่ทุกมุม ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางรูป ทางเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แล้วก็ถอยเข้าไป จนกระทั่งถึงตัวอวิชชา เรียกว่ารากแก้วของภพของชาติ รากแก้วของกิเลสทั้งหลายรวมตัวอยู่นั้น ก็เข้าพังกั้นในสถานที่นั้น แตกกระจายไปไม่มีอะไรเหลือเลย นั้นภพชาติจะมาจากไหนที่นี้หมดแล้ว

สายของภพชาติที่เกี่ยวข้องกันไปกว้างขวางมากมาย ก็ได้ตัดเข้ามาด้วยปัญญาประเภทหนึ่ง ๆ จนย่อเข้ามาถึงหัวตอคืออวิชชา ถอนพรวดขึ้นมาอีก นี่เป็นปัญญาประเภทหนึ่ง เมื่อหมดแล้วหาที่ไหน ไม่ต้องทูลถามพระพุทธเจ้า พุทแล้วสาธุ สนฺทิฎฺฐิโก ประกาศไว้เพื่อผู้ปฏิบัติจะต้องรู้อเองเห็นเอง เพราะอุบายที่ทรงสอนนั้นชอบธรรมแล้ว นี่ละการปฏิบัติ

การพูดทั้งนี้เราพูดย่อเข้ามา เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา แต่เวลาพิจารณาเราอย่าทำแบบสูกเอาเผากิน ให้ทำจริง ๆ การพิจารณาในธรรมแง่ใดต้อง

เอาความจริงเข้าว่ากันเลย ๆ ทุกอิริยาบถทุกขณะของจิตที่ออกในแง่ใด พิจารณาลึกลงไปให้เป็นไปอย่างนั้นด้วยความตั้งใจ นี่จึงเรียกว่าท่อมลง ๆ เพราะกิเลสเป็นสิ่งที่หนาแน่นมาก ไม่ท่อมลงขนาดนั้นไม่ทัน หนึ่งไม่ถลอกปอกเปิกเลยถ้าพูดถึงหนึ่งก็ตี ต้องท่อมกันลงอย่างหนักท่อมคราวนี้ท่อมคราวนั้น หลายครั้งหลายหนก็ค่อยบอบเข้าไป สุดท้ายก็ตีถึงกระดูก ตีถึงตับปอดของอวิชา พังทลายลงไปได้โดยไม่ต้องสงสัยเพราะความเพียร พังแต่ว่าความเพียร เพียรไม่ถอยทนไม่ถอยพิจารณาไม่ถอย สติตั้งไม่ถอย ยึดเข้าไป ๆ รุกหน้าเข้าไป จนกระทั่งถึงจุดที่เป็นบ่อเกิดบ่อตายมาตั้งกับตั้ง กัลป์กาลไหน ๆ เราจะเจอได้ที่จิตอวิชานั้นแล พออวิชาลิ้นซอกไปแล้ว ก็เจอจิตที่บริสุทธิ์พุทธะแท้ในที่นั้นแล

เมื่อบริสุทธิ์แล้วที่นี้ติดต่อกับอะไร จิตดวงนี้ซึ่งเคยสืบต่อมาโดยลำดับลำดับกับภพกับชาติโดยที่เราไม่รู้ แล้วก็รู้มาโดยลำดับด้วยการพิจารณา จนกระทั่งเข้าถึงหัวตอ ถอนขึ้นมาพรวดไม่มีอะไรเหลือแล้ว เกิดที่ไหนที่นี้ เห็นอยู่ชัด ๆ บริสุทธิ์อยู่เต็มหัวอกนั้นแล้วเราสงสัยอะไร สนุทธิฎฐโก ประกาศเต็มภูมิแล้วในขณะที่อวิชาพังลงไปเท่านั้น นั่นเรียกว่าจิตบริสุทธิ์ จิตบริสุทธิ์สูญไหม สูญแล้วเอาอะไรมาบริสุทธิ์ สูญแล้วเอาอะไรมา ประมัม สุข นี่ก็ไม่ถามใครอีกเหมือนกัน

พระพุทธเจ้าองค์เอก สอนธรรมชั้นเอกทั้งนั้น ๆ ให้เราประพฤติปฏิบัติ นำเข้าไปต่อกรกับกิเลส เมื่อถึงขั้นเอกจิตแห่งผู้ปฏิบัติแล้ว ทำไมจะไม่เป็นเอกธรรมสำหรับจิตดวงที่พ้นจากสมมุติโดยประการทั้งปวงแล้ว ต้องเป็นเอกจิตเอกธรรมโดยไม่มีอะไรเป็นคู่แข่งเลย ธรรมเป็นจิต จิตเป็นธรรม นั่นละความเลิศความประเสริฐอยู่ตรงนั้น พระพุทธเจ้าพ้นจากทุกข์ที่พ้นที่ตรงนั้น เลิศก็เลิศที่ตรงนั้น ไม่มีใครบอกว่าเลิศก็เลิศที่ตรงนั้น เป็นของอัศจรรย์ที่ตรงนั้น นอกนั้นไม่ปรากฏว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่อัศจรรย์และเป็นคู่แข่งแห่งธรรมอันเอกของพระพุทธเจ้าที่หลุดพ้นแล้ว หรือบริสุทธิ์แล้วนั้นเลย

นี่เป็นอย่างไร มันถึงใจของพวกเขาทั้งหลายบ้างหรือเปล่าที่เทศน์เหล่านี้ล่ะ หรือมันถึงตั้งแต่รูป แต่เสียง แต่กลิ่น แต่รสเครื่องยุ่งเหยิงวุ่นวายก่อกวนบีบบังคับอยู่ตลอดเวลาจนหาทางออกไม่ได้นั้นหรือ นอนให้กิเลสเหยียบย่ำทำลายซี้ดเยี้ยว รดอยู่ทั้งวันทั้งคืนนั้นเป็นของดีแล้วหรือ ถ้าตี-โลกนี้ตีกันทั้งนั้น ไม่มีใครจะมาบ่นพิมพ์ ๆ หรือบ่นอย่างลึกลับอยู่ภายในจิตใจของตน ๆ ให้เจ้าของได้เดือดร้อนเพิ่มเข้าไปอีกเลย อย่าว่าแต่มาบ่นให้เพื่อนฝูงฟังเลย ย่อมเป็นอยู่ภายในจิตของผู้ที่มีความทุกข์มากเหมือนกันหมด

นี่ถ้าหากว่าสิ่งเหล่านี้เป็นของวิเศษทำไมโลกจึงต้องบ่นกัน เราเคยมาแล้วมากมายขนาดไหน กับได้กลับปีได้ก็คือจิตดวงนี้เป็นตัวทุกข์เป็นกับเป็นกลับมาแล้ว ที่เกิดและแบกกongทุกข์มากกับความเกิดมากน้อยเป็นอย่างไรบ้าง เราน่าจะนำมาคิดให้ถึงใจ การคิดให้ถึงใจแล้วการประกอบความเพียรก็ต้องถึงใจเช่นเดียวกัน เพราะความเข็ดหลาบในทุกข์อันเป็นสิ่งที่ใครจะกล้าหาญต่อมันไม่ได้ ลงได้เข็ดหลาบแล้วต้องยอมทั้งนั้น ถ้าเป็นนักมวยก็หาทางต่อสู้ไม่ได้แล้ว ถ้าฝืนสู้ไปต้องตาย ต้องยอม นั่นนี้เราเข็ดหลาบต่อกิเลสก็ต้องหาทางออก ทำไมเราจะถอยในการหาทางต่อสู้ เข็ดหลาบต่อกิเลสนั้นคืออะไร เข็ดหลาบในกองทุกข์ทั้งหลายไม่ยากแบกอยากห้ามทุกข์อีกต่อไป จึงต้องได้ตะเกียกตะกายทางความเพียรเต็มกำลังความสามารถ

ทุกข์ในชาตินี้ทุกข์เถอะ ทุกข์เพราะความเพียร ทุกข์อย่างอื่นเคยทุกข์มามากต่อมากแล้ว ทุกข์จนกระทั่งถึงตาย ลมหายใจขาดดินก็ไม่รู้ที่ภพที่ชาตินับไม่ได้แล้ว แต่จะทุกข์เพียงการประกอบความเพียรนี้ ทำไมเราถึงจะย่อหย่อนอ่อนกำลังโดยที่ให้ออกสกล้อมไม่รู้สึกตัวเลย เป็นยังไงไม่โง่เกินไปแล้วหรือลูกศิษย์ตถาคตซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเสียด้วย อย่างพวกเราเป็นพระกรรมฐานนี้ มีจุดไหนเป็นที่ภูมิใจของเราในการปฏิบัติเรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ เราควรจะนำมาคิดมาอ่านไตร่ตรองพอให้รู้เหตุรู้ผลที่จะทำให้เราได้ตะเกียกตะกายสุดกำลังความสามารถของเรา

เพราะอุปายวิธีการต่าง ๆ ครูบาอาจารย์ที่ดี ตำรับตำราที่ดี ก็สอนไว้แล้ว เฉพาะอย่างยิ่งครูบาอาจารย์ก็แนะนำสั่งสอนเต็มเม็ดเต็มหน่วย เต็มภูมิเต็มกำลังความสามารถของท่านแล้ว หาอะไรที่จะปิดบังลึกลับไม่มี เฉพาะอย่างผมเองนี้ไม่มีสอนเต็มภูมิแห่งความสามารถของตน สามารถมากน้อยเพียงไรก็สอนเต็มภูมิ เพราะความเมตตาสาธยายนี้เท่านั้น ไม่ได้มีสิ่งอื่นสิ่งใดที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องในหัวใจดวงนี้เลย ถ้าหมู่เพื่อนจะเห็นว่าเป็นภาระสำคัญก็ควรที่จะช่วยตัวเข้าไปทุกวันซี อ่าอ่อนลงไปเรื่อย ๆ อ่อนเปียกจนใช้ไม่ได้เลยและจะนับวันเหลวไหล ๆ ไป

ครูบาอาจารย์เป็นยังไงทุกวันนี้เราก็เห็นด้วยตาของเราไม่ใช่เหรอ มีอาจารย์องค์ใดที่จะมอบชีวิตจิตใจให้ได้พอที่จะเป็นกำลังใจ อบอุ่นใจ ให้ได้ประกอบความพากเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วยเวลาท่านยังมีชีวิตอยู่นี้มีองค์ไหนบ้างละพิจารณาซิ แล้วครูบาอาจารย์ที่ว่าเหล่านี้ท่านล่วงไปหมดแล้ว เราจะเกาะอะไร เหล่านี้เห็นโทษมาพอแล้ว ผมเองเป็นผู้เห็นโทษมาก่อนจึงได้พูดให้หมู่เพื่อนฟัง จนกระทั่งถึงน้ำตาาร่วงเมื่อพ่อแม่ครูจารย์มั่นมรณภาพจากไป เพราะปัญหาของเรานั้นเองไม่ใช่เพราะอะไรอยู่กับท่านแม้ท่านจะทุกข์ลำบากขนาดไหนเพียงขนาดไหนในเรื่องธาตุเรื่องขันธ ใจ

เราก็เพียบในทางด้านจิตใจ หัวใจอยู่กับท่าน เวลาเกิดข้อข้องใจที่ตรงไหน เจ้าของผ่านไปไม่ได้ก็ต้องวิ่งขึ้นไปหาท่านกราบเรียนท่าน ท่านแสดงมาผางเดี่ยวเท่านั้น ปัญหาพังทลายลงไป นั่นเห็นไหม

นี่ละคุณค่าแห่งครูบาอาจารย์ที่แสดงต่อเราด้วยความรู้จริงรู้จัง เป็นอย่างนั้น ไม่ต้องหลายประโยค เพียงประโยคเดียวเท่านั้นปัญหาก็พังเลย เอ้า พิจารณาต่อไปอีก ทีนี้กิเลสมีอยู่มากน้อยเพียงไร เพราะการค้ำยี่เขี่ยชุดคั้นอยู่ตลอดเวลา ต้องเจอกัน จนได้กับกิเลส เมื่อเจอกันแล้วต้องได้พืดได้เหวี่ยงกัน เมื่อมีครูบาอาจารย์อยู่เราจะไปพืดไปเหวี่ยงให้เสียเวลาทำไม ให้ท่านช่วยอุบายเพื่อจะสกัดลัดกันกิเลสเข้าไปให้รวดเร็วยิ่งกว่านั้น จึงต้องเสาะแสวงหาครูหาอาจารย์ เช่นเดียวกับบรรดาพระสาวก เวลาเกิดข้อข้องใจขึ้นมาแล้วก็ไปทูลถามพระพุทธเจ้าให้ทรงแสดงให้ฟัง เมื่อหายข้องใจแล้วก็เข้าไปอยู่ในป่าในเขาบำเพ็ญอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งได้บรรลุนิพพาน ถึงวิมุตติหลุดพ้นและหายสงสัย

ทีนี้ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่จะตายออกตายใจทั้งข้อวัตรปฏิบัติ ทั้งความรู้ภายในใจ มีที่ตรงไหนบ้างเวลานี้ มีแต่ล่องไป ๆ แล้วเป็นยังงใจจิตใจของเรายังไม่ตื่นบ้าง เหนอ เราจะอาศัยอะไร ถ้าหากว่าไม่เอาจริงเอาจริงแต่บัดนี้แล้วจะนับวันเหลวแหลกแหวกแนวไปนะ

กิเลสไม่ได้อ่อนข้อให้พังทลายไว้มือ เรื่องของกิเลส-ธรรมอ่อนเท่าไรกิเลสยิ่งแข็งตัวขึ้นมา ๆ นี่ละตอนสำคัญ ถ้าธรรมอ่อนที่จุดไหนกิเลสจะเข้าที่จุดนั้นแข็งตัวที่จุดนั้นแหละ และทำลายเราได้ทุกจุด ทำลายเราได้ทุกชนิดทุกประเภทของกิเลสที่เกิดขึ้นและมีกำลังมากน้อย ทำลายได้ทั้งนั้น ถ้าเราไม่รีบเร่งชวนชวยเสียตั้งแต่บัดนี้แล้วเราจะหาทางก้าวเดินไม่ได้นะ มาบวชในศาสนาที่มีแต่ผ้าเหลืองครอบหัวอยู่เท่านั้น คุณธรรมที่จะปรากฏขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติไม่มีเลยนี่เป็นยังงใจพระเจ้า มีแต่ผ้าเหลืองพาไปสวรรค์นิพพานได้ไหม ถ้าไม่มีธรรมภายในใจแล้วไปไม่ได้หลุดพ้นไม่ได้ ถ้ามีวิริยธรรม สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรมแล้วก็ก้าวขึ้นสู่วิมุตติธรรมได้นั้นแหละหลุดพ้นที่ตรงนั้น ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ

นี่นาน ๆ ถึงได้ประชุมทีหนึ่ง ก่อนจะประชุมแต่ละครั้งก็ต้องได้พินิจพิจารณาในเรื่องธาตุเรื่องขันธโอกาส เพราะความยุ่งก็ยุ่งมากดั่งที่หมู่เพื่อนเห็นนั่นแหละ และนอกจากนั้นยังธาตุยังขันธอีก เป็นยังงใจต้องมาค้ำนึ่งค้ำนวด ก่อนที่จะแสดงแต่ละครั้ง ๆ ต้องได้พิจารณาหลายเรื่องหลายราว ไม่เหมือนแต่ก่อนหมู่เพื่อนก็ควรที่จะเห็นใจ

สมัยนี้โลกนับวันวิจิตรพิสดารให้พิงทราบไว้นะ ให้ทราบไว้ตั้งแต่บัดนี้ถ้ายังไม่ทราบ ถ้ายังไม่เคยได้คิดไว้ก่อน เรื่องที่จะเป็นพื้นเป็นไฟเผาไหม้ศาสนา เผาไหม้พระเนตรกรรมฐานเรา เฉพาะอย่างยิ่งผู้ปฏิบัติเราให้พินาศขาดสูญไป โดยไม่มีเงื่อนไขไม่มีเงื่อนไขต่อเลยคืออะไรที่กำลังลุลกลามเข้ามาเวลานี้ ดังที่เคยพูดแล้วว่า การนำไฟฟ้าเข้ามาในวัดพระกรรมฐานเราไม่ใช่ของดีเลย เพราะเท่ากับกว้านเอาข้าศึกอันใหญ่หลวงเข้ามาในวัดด้วยในเวลาเดียวกัน โดยข้ออ้างว่าไฟฟ้าเพื่อความสะดวก มันสะดวกอะไรถ้าหากว่าเราพิจารณาแล้ว ในวัดกรรมฐานของเราสะดวกอะไร แสงสว่างแห่งไฟก็มีแล้ว แสงสว่างแห่งธรรมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยความสะดวก ไม่มีอะไรมาทำลายนั้นเป็นยังงั้น อะไรดีกว่ากัน แสงสว่างแห่งใจด้วยอำนาจแห่งธรรมกับแสงสว่างของไฟฟ้าต่างกันอย่างไรบ้าง เพียงเท่านี้ก็พอวัดพอเทียบกันแล้ว จำเป็นอะไรจะต้องไปหาพินาศไฟเข้ามาเผาไหม้วัดวาอาวาส ตลอดพระเนตรเชษฐีย์ผู้บำเพ็ญในวัดให้เสียไป

เบื้องต้นก็ว่าเพื่อความสว่าง อันดับที่สองก็เพื่อความสะดวก เช่น ตู้เย็นก็ตามเข้ามา คนนั้นสะดวกตู้เย็น คนนี้สะดวกสิ่งนี้ คนนั้นสะดวกสิ่งนั้น นี่หลายเรื่องแล้ว เริ่มตามเข้ามา อย่างน้อยพระกรรมฐานก็ต้องอ่อนแอลงไป ๆ อะไรถ้าไม่ได้ใส่ตู้เย็น ตู้ร้อนแล้วกินไม่ได้ฉันไม่ได้ กลายเป็นกรรมฐานตู้เย็นตู้ร้อนไปแล้วจากไฟฟ้าเป็นยังงั้นบ้างเราได้คิดพิจารณาหรือยัง พระพุทธเจ้ามีตู้เย็นไหม พระสาวกอรหัตตอรหันต์ ท่านมีตู้เย็นไหม ท่านมีสิ่งเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ท่านไหม ดูชีในตำรับตำราอ่านมาด้วยกันทุกคนทำไมจะไม่เห็น โทกกันได้อย่างไร คัมภีร์มีไว้เพื่อให้ดูให้คิดให้อ่านให้ไตร่ตรอง ทำไมจะไม่คิดไม่อ่านถ้าเราดูเพื่ออรรถเพื่อธรรมจริง ๆ แล้วต้องพิจารณาคิดอ่านไตร่ตรองซิ

อันดับต่อไปที่สำคัญมากคืออะไร เทวทัต โทรทัศน์ วิดีโอจะตามเข้ามา นี่ละ ถ้าอันนี้ได้เข้ามาแล้วยังไงก็พังหมดวัดวาอาวาสศาสนาไม่มีอะไรเหลือ ทำลายกันตรงนี้พระเราทำลายศาสนา เฉพาะอย่างยิ่งพระปฏิบัติของเราเป็นผู้ทำลายศาสนา เมื่อนำอันนี้เข้ามาเท่ากับมาทำลายศาสนา ทำลายวัดวาอาวาส ทำลายพระเนตรให้ฉิบหายอย่างสด ๆ ร้อน ๆ หาทางหลีกเลี่ยงไม่ได้ หาทางออกตัว หาทางแก้ตัวไม่ได้ หลีกไปเท่าไรก็ยิ่งจม ๆ ยิ่งขายความเลวทรามของตนไปโดยลำดับ ถ้าว่ายอมรับก็ยอมรับแบบคนตาย ยอมรับเอาแบบตูดด้านนั้นแล การไม่นำสิ่งที่เป็นพื้นเป็นไฟเหล่านี้เข้ามาเผาวัด นั้นแลเป็นความชอบธรรมเป็นความถูกต้องดีงาม เพราะสิ่งที่เป็นภัยก็รู้อยู่ด้วยกันทุกคน อันนี้เป็นของดิบของดีอะไร เป็นเรื่องของโลกของสงสาร

เขาที่เคยใช้กันเท่านั้น ไม่ใช่เรื่องของพระของเนรผู้ต้องการอรธต้องการธรรมครองใจจะนำเข้ามาทำลายตนและวงพระศาสนา

สถานที่อยู่ที่บำเพ็ญพระพุทเจ้าก็บอกไว้แล้วตั้งแต่ต้นมา คือ รุกขมูลเสนาสนา ไล่เข้าป่าเข้าเขาเพราะสถานที่นั้นเป็นสถานที่ปลอดภัยไร้กังวล ไม่มีสิ่งอันตรายจาก รูป เสียง กลิ่น รส สมบัติบริวารหญิงชายเข้าไปเกี่ยวข้องรบกวน ไปอยู่ในสถานที่เช่นนั้นสะดวกสบาย การบำเพ็ญสมณธรรมก็สะดวกสบายไม่มีอะไรเป็นภัย ต้นไม้ไม้ไผ่เป็นภัย ดูนุ่นไม้ก็ดูได้ ดูใบไม้ก็ดูได้ ใบไม้ร่วงลงมาเป็นอรธเป็นธรรมเสียอีกถ้าผู้มีสติปัญญาพิจารณา ธรรมชาติของสิ่งเหล่านั้นเป็นหลักธรรมชาติของตน ผู้พิจารณาธรรมต้องพิจารณาโดยหลักธรรมชาติของตน ผู้พิจารณาธรรมต้องพิจารณาโดยหลักธรรมชาติ เอ้า มันเกิดมันแก่มันแตกสลายทำลาย มันมีเหมือนกันทั่วโลกดินแดน อยู่ในปากก็ยิ่งได้พิจารณาให้เห็นชัดลงไป ว่าใบไม้ร่วงใบหนึ่งนี้เป็นยังไงมันถึงร่วง แน่ะ มันหมดกำลังของมันมันก็ร่วง ธาตุชั้นธของเราหมดกำลังแล้วจะไปไหน อายุจะอยู่ค่าฟ้าได้หรือมนุษย์เรา นั่นมันเป็นเครื่องสั่งสอนอยู่ในตัวของมันอย่างนั้น

ไปอยู่ในสถานที่เช่นนั้นมีความปลอดภัยไร้กังวล เสริมอรธเสริมธรรมขึ้น สติก็ดี ปัญญาก็รวดเร็ว ความเพียรก็ดี ไปอยู่ในสถานที่กลัว ๆ เท่าไรความเพียรยิ่งดี ตั้งอยู่ได้ทั้งกลางวันกลางคืน การตั้งสติตั้งปัญญาตั้งความเพียรตั้งทั้งกลางวันกลางคืนก็คือการเสริมจิตใจของเราให้มีความแน่นหนามั่นคงเข้าไป จิตใจที่ได้รับ การอารักขาคือการระมัดระวังการบำรุงรักษาจากเจ้าของ ย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองเข้าไปเป็นลำดับ ๆ สถานที่เช่นนั้นดังที่กล่าวมานี้เป็นที่เหมาะสมกับการอยู่ การประกอบความเพียรเป็นอย่างดี

แล้วสถานที่เต็มไปด้วยสิ่งเหล่านี้เช่น เทวทัต โทรทัตน์ เป็นยังไงเราก็เห็นกันทุก ๆ คน มีก็เรื่องก็ราวพรรณนาไม่จบ เฉพาะอย่างยิ่งวิดิโอนี้เป็นเครื่องทำลายอันสำคัญมากนะ หลายนี่หลายเหลี่ยมหลายสันพันคม จะว่าเครื่องทำลายประเภทปรมาณูก็ไม่ผิด จะว่าประเภทนิวเคลียร์นิวตรอนก็ไม่ผิด นี่คือการระเบิดทำลายหัวใจพระ ทำลายพระศาสนา ทำลายพระเนรให้แหลกเหลวไปหมดชนิดไม่มีอะไรเกินอันนี้ ต้องการชนิดใดจะไปค้นไปคว้าหามาได้ เพราะสิ่งเหล่านี้มีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองประเภทนรกจกเปรตมีอยู่กับสิ่งเหล่านี้แหละ ผู้มีจิตเลวทรามชนิดนรกจกเปรตขนาดนั้นแล้ว ทำไมจะไม่ไปเสาะแสวงหาทำลายเจ้าของและผู้เกี่ยวข้องให้แหลกเหลวไปได้ละ ถ้างถึงขนาดที่วุ่นแล้วหมดศาสนา ไม่มีอะไรเหลือเลย

หากว่าพระณรรณฐานของเราเป็นอย่างนั้น ให้เผาทิ้งเสียวัดอย่าเอาไว้อย่างไร
ให้โลกเขาได้สะดุดตาสะดุดใจ ว่า อ้อ วัดนี้เป็นวัดของพวกวิดิโอ เป็นวัดของพวก
เทวทัต โทรทัศน์ ที่เอามาเผาวัดนี้ เห็นวัดที่ไรเขาจะสะดุดใจตรงนั้น ๆ เพราะสิ่ง
เหล่านี้เป็นเครื่องสังหารพระหน้าด่าน แล้วให้เผาทิ้งเสียทั้งวัดเลย พระก็อย่าให้มี
เหลืออยู่ในวัด จะรกรุกตาประชาชนไปนาน และเป็นการทรมาณหัวใจของผู้มีธรรม
จะทนดูทนฟังต่อไป

สิ่งเหล่านี้เป็นข้าศึก เป็นภัย หรือเป็นคุณต่อศาสนา ดูเอาซีหาเรื่องราว
อะไรมาพูด เห็นกันอยู่ชัด ๆ อย่างนี้ เฉพาะวิดิโอนี่สำคัญมากนะ ไฟบรลล์ก็ปลุกไฟ
ได้เลย ถ้าว่าเป็นศาสตราอาวุธทำลายศาสนาก็นิวเคลียร์นิวตรอนนั้นแหละไม่ใช่สิ่ง
อื่นสิ่งใดเลย เอาให้แหลกได้หมดไม่มีเหลือเลย พระณรรณในวัดถ้าลงได้มีอันนี้เข้าวัด
แล้วหมดจริง ๆ เรื่องสมาธิเรื่องภาวนาเรื่องอะไร ๆ ก็ตาม ขึ้นชื่อว่าธรรมทั้งหลาย
ไม่ได้มีอะไรมีความหมายเลย

เหมือนกันกับการเผาบ้านเผาเรือนให้ฉิบหายวายปวงไปหมดแล้ว เอาฟัก
แฟงแดงโม่มาปลูกนั่นละ ใครจะหวังเอาผลกำไรจากฟักแฟงแดงโม่ที่นำมาปลูกนั้น
กับบ้านเรือนถูกเผาหมดไปทั้งหลัง และบ้านเรือนหลังหนึ่งราคาเท่าไร สมบัติเงิน
ทองที่อยู่ในบ้านเรือนมีมากขนาดไหนที่ถูกไฟไหม้ไปหมดนั้น แล้วใครจะมาปลูก
ฟักแฟงแดงโม่ขาย เอาเงินมาอวดมาแข่งสมบัติทั้งหลายที่ถูกไฟไหม้ฉิบหายไปแล้ว
นั้น มันสมเหตุสมผลกันไหมพิจารณาซิ นี่ละเรื่องนรกจกเปรตเหล่านี้ถ้าลงได้เข้าใน
วัดในวาแล้ว ต้องเป็นเหมือนกันกับเอาไฟเผาไฟมาเผาวัดเผาศาสนาเผาพระ
เผาณรรณให้ฉิบหายป่นปี้ แล้วจะหวังเอาความสุขความเจริญจากฟักแฟงแดงโม่ที่ตรง
ไหน พิจารณาซิผู้ปฏิบัติทั้งหลายนี้จะเป็นได้แน่ ๆ ไม่อาจสงสัย

จึงได้วิตถวิจารณ์อยู่เสมอเกี่ยวกับดวงคณะปฏิบัติของเรา ถ้าลงอันนี้ได้เข้าวัด
แล้วหมด ๆ คำว่ากรรมฐานอย่าถามถึงเลย นอกจากเอาไฟเผาเสียทั้งหมดวัด อย่า
ให้มันมีสะดุดตาประชาชนญาติโยมให้เขาได้สลัดสังเวชไปนานเลย เพราะมองเห็น
แล้วก็ โห นี่วัด เป็นวัดของพวกเทวทัต เป็นวัดของพวกวิดิโอ ที่ทำลายศาสนาอย่าง
ฉิบหายป่นปี้หน้าด่าน ๆ นั้นแหละ เขาจะได้คิดอยู่เรื่อยไปและกวนใจไม่หยุด ทั้ง
เป็นความทุกข์ความทรมาณ ความสลัดสังเวชแก่ประชาชนญาติโยมที่เขามีศีลมีธรรม
เขามีสมบัติผู้ดี อย่าให้เขาได้เห็นไปนานเลย เผาทิ้งเสียให้หมดอย่าให้มีเหลือเลยพอ
เหมาะพอดีกัน

ท่านทั้งหลายที่อยู่ที่นี่เข้าใจแล้วอย่างที่ผมเทศน์อย่างนี้ ผมหาเรื่องอุตรีให้ท่านทั้งหลายฟังเพื่อพิจารณาซิ เรื่องเหล่านี้เป็นภัยหรือเป็นคุณต่อศาสนธรรมต่อผู้ปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่งนักบวชกรรมฐานของเรานี้มันเป็นขนาดไหนพิจารณาซิ เราไม่ต้องไปหาหลักแห่งหลักอาญาอะไรแหละ หลีกไปเท่าไรยิ่งจม ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้รู้กันอยู่ชัด ๆ แม้แต่เด็กก็รู้อย่างที่ว่าแต่ผู้ใหญ่เลย และพระจะไม่มีมืออย่างเหอ ถ้าไม่ใช่พระหน้าด้านจริง ๆ จะทำไม่ลง จะไม่นำเข้ามา จะไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งดังกล่าวนี้เลย

พระพุทธเจ้าท่านสอนว่ายังไง เรื่องธรรมเห็นกันอยู่ทุกผู้ทุกคน วินัยเห็นอยู่ทุกคน แล้วเอาอะไรมาอวดมาอ้างว่าตัวฉลาดยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า นอกจากฉลาดแบบเทวทัตทำลายศาสนาให้ล่มจมทั้งตัวเองไปด้วยเท่านั้นเอง จึงจะเป็นไปได้ จึงจะเป็นความจริงได้ นอกจากนั้นหาความจริงไม่ได้ แล้วเป็นยังไงพวกเราที่อยู่ที่นี่ ได้พากันสะดุดหัวใจบ้างหรือเปล่า เป็นยังไงนักปฏิบัติเรา นี่จะเป็นไปไม่นานนะเพราะมันด้านเข้าไป ๆ สิ่งที่เป็นโทษก็เห็นว่าเป็นคุณ สิ่งที่เป็นคุณก็กลายเป็นโทษหรือเห็นว่ามันจำเป็นไปเสีย จะมีแต่สิ่งเหล่านี้ทำลายจิตใจทำลายพระเถระของเราให้หมดไป ๆ ศาสนาจะจม ถ้าลงอันนี้ได้เข้าในวัดในวาแล้วหมดไม่มีอะไรเหลือเลย พุดได้คำเดียวว่าหมดเท่านั้นเอง ตายทั้งเป็นก็คืออันนี้เอง ยังเหลือตั้งแต่ผ้าเหลืองเป็นประโยชน์อะไร ผ้าเหลืองในร้านตลาดอดอยากอะไร

การปฏิบัติธรรมนี้เป็นของปฏิบัติง่าย ๆ เมื่อไร พระพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาที่ได้ชวนขวยมาแสดงธรรมด้วยพระเมตตาแก่พวกเราที่ยากขนาดไหน ลำบากขนาดไหนในตำรามืออยู่ ทำไมพวกเราถึงต้องเป็นอย่างนั้นได้นี้ มันเข้ากันได้หรือกับพระเมตตาและเจตนาของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนโลก กับหัวใจของเราที่กำลังจะล่มจมอยู่ด้วยสิ่งฉิบหายทั้งเป็นอย่างนี้นะ เอ้า พิจารณาให้ดีนะ เรื่องเหล่านี้มันจะเป็นแน่ ๆ ในวงกรรมฐานเรานี้ ไม่ต้องพูดที่อื่นแหละ จะเป็นโดยไม่อาจสงสัย ถ้าลงเป็นแล้วก็หมดจริง ๆ นี่ให้ท่านทั้งหลายได้คิดเป็นข้อพึงใจเอาไว้ และให้พากันระมัดระวังอย่างเข้มงวดกวดขันตลอดไป

เราเป็นผู้ต้องการอรรถต้องการธรรม ธรรมไม่อยู่ในสถานที่เช่นนั้น เราอย่าอวดรู้ฉลาดฉลาดว่าจะเอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็นอรรถเป็นธรรมได้ พระพุทธเจ้ายังไม่เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นอรรถเป็นธรรม พระพุทธเจ้ายังกลัว ยังสอนให้กลัวอีก แล้วทำไมพวกเราจะกล้าเก่งกว่าศาสดาไปที่ตรงไหนอีก ถ้าไม่ขายตัวเสียจนเกินโลกเกินสงสารจนมนุษย์มีสมบัติผู้ดีฟังไม่ได้เลย โลกอันนี้ถ้าเป็นหมูมนุษย์เรานี้ฟังไม่ได้เลย จะออกตัวแบบไหนก็ออกเถอะ ไม่มีหูโคนที่จะฟังได้ถ้าเป็นหมูมนุษย์แล้ว นอกจากหู.....มัน

จะฟังได้เพราะมันไม่รู้เรื่องราวอะไร มนุษย์นี่รู้นะ เราจะหาวิธีออกตัวไปทางไหน หลักธรรมวินัยท่านสอนว่ายังไง ใครจะเก่งกว่าศาสดาในโลกนี้ เราจะไปอวดเก่งกว่าศาสดาได้หรือ ถ้าไม่ใช่ผู้ตั้งหน้าเป็นเทวดาเต็มตัวแล้วอวดแข่งพระพุทเจ้าโดยถ่ายเดียวเท่านั้น เราต้องพากันระมัดระวังสิ่งเหล่านี้ให้มากเพราะมันเป็นภัยโดยไม่มีแสงสยเลย

จะโง่งจะฉลาดก็ขอให้อยู่ในหลักธรรมหลักวินัย หลักพระหลักเณรของเราเถิด หลักปฏิบัติกรรมฐานของเราเถิด ครูบาอาจารย์พาดำเนินมาอย่างไร เอ้า ตะเกียกตะกายตามนี้ อย่าอวดดีเอาเข้ามาพินไฟนั้นอย่าเอามายุ่งในวงพระเณรเราเป็นอันขาด ตั้งแต่อยู่ในหัวใจของเรานี้ก็มากต่อมากแล้วนะ ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา เภาใหม่ทั้งเป็นตลอดเวลาอยู่แล้ว เรายังกำจัดปิดเป่ามันออกไปอยู่ทุกเวลาอยู่แล้ว ยังจะไปหาเอาพินเอาไฟนอกกลุ่มนอกทางของศาสดาที่ไหนเข้ามาเผาเพิ่มอีก ฉะนั้นจึงกล่าวพูดว่าหมดไม่มีอะไรเหลือเลย ว่าอย่างนี้ เราพูดอย่างนี้ได้เต็มปากเลยใครจะว่าบ้าก็ว่าไป ความจริงมีอย่างนี้จะให้ว่ายังไง

ให้พากันระมัดระวังให้มากนะ โอ้โฮ เราสลดสังเวชมากนะกับเรื่องเหล่านี้ นี่แลเรื่องที่จะตามมา เรื่องของกิเลสไม่อ่อนข้อ มาหลายแบบหลายวิธีการตั้งที่ว่านี้หลายเหล่าหลายเหลี่ยมหลายสันหลายคม ถ้าเราผู้ปฏิบัติธรรมไม่ได้ใช้สติปัญญาพิจารณาถั่งนกรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วยังก็ต้องจมไป เพราะกลมายาของกิเลสที่มาในประเภทต่าง ๆ โดยไม่ต้องสงสัย ฉะนั้น ให้ตั้งใจพากันพิจารณาให้มาก ๆ ไม่งั้นเสียทำให้มันจริง ๆ ไม่มีช้อยกเว้น

อย่างหนึ่งก็ยังดีอยู่ ผมก็ยังได้แนะนำตักเตือนสั่งสอนหมู่เพื่อนเวลายังมีชีวิตอยู่ ผมตายไปแล้วเรื่องจะพลอยเสียหายไปด้วยมีอยู่ในวงกรรมฐานเรา ไม่ใช่อวดการพูดนี้พูดเพื่อผู้ที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจได้เข้าใจกัน เดียวจะติดร่างแหไปเสียโดยไม่รู้สึกรู้ตัว จึงแนะนำสั่งสอนเตือนไว้ให้รู้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นภัยมหาภัย ไม่ใช่ภัยธรรมดา ภัยมหาภัย ภัยอย่างลุ่มจม ในวงศาสนาพระพุทเจ้าของเราจะเสียไปฉิบหายไปก็เพราะสิ่งเหล่านี้แลเป็นสำคัญ สำหรับนักบวชเราพระเป็นอันดับหนึ่ง เป็นหัวหน้าเขา ถ้าลุ่มจมก็พวกนี้เป็นผู้ลุ่มจมก่อน แล้วจะให้ญาติโยมเขาพึ่งอะไร ญาติโยมเขาก็พึ่งพระ พระประเภทไหนที่ควรจะอบอุ่นตายใจมันก็รู้นี้คนเรา มันควรอบอุ่นเขาก็อบอุ่น ควรเย็นใจเขาก็เย็นใจ ควรกราบควรไหว้เขาก็กราบไหว้ ความอบอุ่นนี้เป็นของสำคัญมากที่เป็นเกาะอันสำคัญให้ประชาชนญาติโยมทั้งหลายได้ยึด เราเป็นที่แน่ใจของเราเอง ประพฤติปฏิบัติ เอ้าจะทุกข์ยากลำบากขนาดไหนก็ตะเกียกตะกาย เพื่อความแก่

ไซและถอดถอนสิ่งที่เป็นภัยทั้งหลาย อย่างนั้นเจ้าของก็ยังมีเยนยังอบอุ่น แล้วคนอื่น เขาก็ยังพลอยอนุโมทนาด้วย

ให้พากันพิจารณาพิจารณาเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ผมนี่วิตกวิจารณ์เอา มากจริง ๆ เพราะพระประเภทจรววดดาวเทียมมันกำลังแข่งศาสนาขึ้นไปนี้มีมากนะ เวลานี้ ประเภททันสมัยมีเยอะ แล้วเราจะเป็นประเภทไหนให้ตั้งปัญหาถามเรานั้น แหะเลดี ดีกว่าคนอื่นว่าให้ ครูบาอาจารย์พูดอย่างนี้ก็เพียงแต่ให้แง่ให้แง่ให้อุบาย เพื่อนำไปพิจารณาปฏิบัติต่อตัวเองให้เหมาะสมเท่านั้น การพูดอย่างนี้ก็ไม่ได้ พูดเพื่อจะดูถูกเหยียดหยามเพื่อจะทำลายหมู่เพื่อน แต่พูดเพื่อเป็นอรรถเป็นธรรม ต่อหมู่เพื่อนเต็มหัวใจ แล้วความเสียหายจะเอามาจากช่องโหว่ในการแนะนำสั่งสอน อย่างนี้ ถ้าเรื่องเป็นอย่างนี้ก็ต้องฉิบหายจริง ๆ จะไปไหนถ้าไม่ไปสู่ความฉิบหาย จึง ต้องจุดเอาไว้

พระพุทธเจ้าท่านทรงสั่งสอนในอรรถในธรรมไล่เข้าป่าเข้าเขาเป็นที่บำเพ็ญ ที่ ไหนที่สงบบงบเงียบสะดวกแก่การบำเพ็ญ เพื่ออรรถเพื่อธรรมจะได้เข้าครองหัวใจ ท่านไล่เข้าไปในสถานที่นั้น ท่านไม่ได้ไล่เข้าไปหาสิ่งเหล่านี้นี่นะ เช่นตลาดเทศบาล ๑ เทศบาล ๒ เข้าไปหาเทวทัต วิดีโอ ท่านไล่เข้าไปเมื่อไร ท่านไล่หนีนี้ สถานที่ใดไม่ นำอยู่ท่านก็บอก ๆ วิธีการบำเพ็ญสมณธรรมบอกไว้หมดในธรรมทั้งหลาย เราจะไป อวดรู้อวดฉลาดแข่งพระพุทธเจ้าก็ยิ่งเลเวลลงไปโดยลำดับลำดับดาชิ

นี่ทางจงกรมสำหรับทำความเพียรก็จะมีละนะในวัดต่าง ๆ นะเดี๋ยวนี้ ผมก็ สลดสังเวชเหมือนกันนะ แล้วนานไป ๆ ทางจงกรมของพระกรรมฐานจะไม่มี จะมี แต่ชื่อว่ากรรมฐานนะ อันใดที่สอนให้กลัวมันกลัวกลัวแล้วเดี๋ยวนี้ อันใดที่สอนให้ กลัวมันกลัวกลัวท้อถอยด้อยลง ถ้าสิ่งใดที่จะเป็นไปเพื่อฟันเพื่อไฟเผาตัวเอง และผู้ เกี่ยวข้องแล้วมันรวดเร็วไม่มีอะไรสู้แหละ อันนี้กำลังเริ่มก่อตัว นี่จึงได้พิจารณาว่า อ้อ ศาสนาเสื่อม เสื่อมอย่างนี้เอง มันอดคิดไม่ได้เพราะรู้เรื่องนี้เรื่องจะทำให้ศาสนา เสื่อม มีแต่ผลลบ ๆ อากัปกริยาใครแสดงออกยังงี้ ๆ ส่วนมากมีแต่ผลลบ ๆ ผล บวกไม่ค่อยมี นั่นละผลลบนั่นคือศาสนาเสื่อม เสื่อมไปวันละเล็กละน้อยสุดท้ายก็ หนำด่าน ตัดขาดสะบั้นลงไปหมดเลยไม่มีอะไรเป็นขึ้นต่อเหลือพอเป็นดอกเป็นผล ให้ได้กราบไหว้บูชาเลย นั่นเป็นอย่างนี้นะ

เอาละเทศน์เท่านี้พอ